

Epiduraalikatetrin käyttö polvitekonivelleikkauksessa

Anttu Joonas^{1,2}, Antti Aho², Jarkko Kalliovalkama²

¹Tampereen yliopisto, ²Tekonivelsairaala Coxa Oy

► **TUTKIMUKSEN TARKOITUS.** Polven tekonivelleikkauksen optimaalinen anestesia-aine ei ole yksiselitteinen. Retrospektiivisissä analyyseissä regionaalianestesia, erityisesti spinaalipuudutus, on vaikuttanut suotuisalta, mutta ainakin yhden prospektiivisen tutkimuksen mukaan yleisanestesian jälkeen potilaan välitön toipuminen on nopeampaa ja kivuttomampaa¹. Valittaessa anestesia-ainemuodoksi spinaalipuudutus, tulisi käyttää mahdollisimman pientä puudutusainemäärää mahdollistamaan potilaan varhainen mobilisaatio. Tutkimuksemme tarkoitus oli selvittää epiduraalikatetrin hyödyllisyys 1) leikkauksen aikaisessa rescue-anestesiassa ja 2) postoperatiivisessa kivunlievityksessä.

AINEISTO JA MENETELMÄT. Toteutimme havainnoivan prospektiivisen tutkimuksen, johon kuului 202 polvitekonivelpotilasta, joille kaikille laitettiin puudutuksen yhteydessä epiduraalikatetri. Tutkimuksen aineisto kerättiin 6–8/2018. Anestesia-aineena oli spinaalipuudutus tai spinaali-epiduraali-yhdistelmäpuudutus. Spinaalipuudutuksessa (n = 126) isobaarisen bupivakaiinin annos oli $(8,1 \pm 1,1 \text{ mg})$. Osa potilaista (n = 42) sai isobaarista bupivakaiinia ($6,8 \pm 1,2 \text{ mg}$) ja fentanyyliä ($16,7 \pm 2,0 \text{ } \mu\text{g}$). Spinaali-epiduraalipuudutuksessa (n = 34) isobaarisen bupivakaiinin annos oli $(6,0 \pm 1,1 \text{ mg})$ ja lidokaiinin annos oli $(91,2 \pm 17,2 \text{ mg})$. Leikkauksen

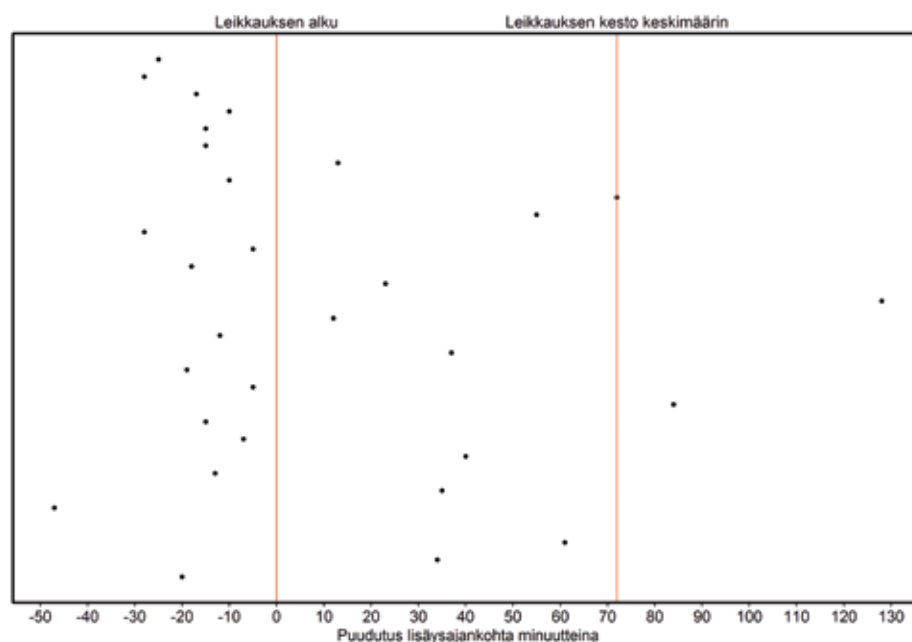
kesto oli keskimäärin 72 ± 23 minuuttia (kaikki arvot ka \pm SD).

TULOKSET. Epiduraalikatetria käytettiin 62 (30,7%) potilaalla. Rescue-anestesiaan epiduraalikatetria käytettiin 31 potilaalla (15,3%). Postoperatiiviseen analgesiaan epiduraalikatetria käytettiin 40 (19,8%) potilaalla. Yhdeksällä potilaalla epiduraalikatetria käytettiin sekä rescue-anestesiaan että postoperatiiviseen analgesiaan.

JOHTOPÄÄTÖKSET. Epiduraalikatetri osoittautui hyödylliseksi. Pienet spinaalipuudutusmäärät voivat osittain selittää tarpeen rescue-anestesiaan. Huolimatta epiduraalianalgesian haittavaikutuksista, osa potilaista saattaa kuitenkin hyötyä siitä. ■

VIITTEET

1. Harsten A. Recovery after total intravenous general anaesthesia or spinal anaesthesia for total knee arthroplasty: a randomized trial. *Br J Anaesth* 2013; 111:391-9.

Kuva 1. Rescue-anestesian toteutusajankohdat leikkauksalissa.